

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIENKARTINĖS IŠMOKOS SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ IR ŠALPOS IŠMOKŲ GAVĖJAMS ĮSTATYMO NR. XIII-2886 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-5149

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. spalio 14 d. sprendimo Nr. SV-S-1682 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.7 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos vienkartinės išmokos socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjams įstatymo Nr. XIII-2886 pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-5149 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projektu, kaip nurodyta Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, siekiant pagerinti sudėtingą senatvės ir šalpos pensijų gavėjų finansinę padėtį, siūloma nustatyti teisinį reguliavimą, pagal kurį universalią išmoką – tryliktąją pensiją, lygią 200 eurų, kasmet gautų socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjai, nevertinant jų gaunamų pajamų.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, Lietuvos Respublikoje apie 90 tūkst. asmenų gauna papildomas pensinio pobūdžio išmokas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto – valstybines pensijas, rentas, kurios mokamos kartu su socialinio draudimo pensijomis. Vidutiniai jų dydžiai (be valstybinių našlių ir našlaičių pensijų) per kalendorinį mėnesį 2019 m. buvo nuo 63 iki 1 306 eurų. Yra atvejų, kai asmenys gauna dvi ir daugiau pensijų. Be to, vien gaunamos pensijos (pensijų) dydis tam tikrais atvejais neatspindi asmens finansinės padėties, nes jas gaunantys asmenys gali dirbti ir turėti su darbu susijusių pajamų. Įstatymo projekte taip pat nenustatytas tryliktosios pensijos dydžio diferencijavimo pagal asmens gaunamų pajamų dydį mechanizmas ir nenumatyta, kada ši pensija nebūtų skiriama, t. y. neužtikrinamas tryliktosios pensijos mokėjimo taiklumas ir prielaidos spręsti skurdo riziką patiriančių socialinio draudimo pensijų bei šalpos išmokų gavėjų problemas ir prisidėti prie sistemiško jų sudėtingos finansinės padėties sprendimo.

2. Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), įtvirtintas siekis užtikrinti nuoseklų socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų augimą, taip pat iniciatyva mažinti skurdą ir pajamų nelygybę, numatant kompleksines priemones, skirtas vienišų socialinio draudimo pensijų ir šalpos pensijų gavėjų padėčiai

gerinti, todėl, įgyvendinant Vyriausybės programą, bus parengtos ir įgyvendintos kompleksinės priemonės socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjų skurdo problemai sistemiskai spręsti.

3. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad priimtam įstatymui įgyvendinti prireiktų apie 180 mln. eurų papildomų valstybės biudžeto lėšų.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“), kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 8 straipsnio penktosios dalies ir 19 straipsnio pirmosios dalies normų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“).

Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nenumatyta skirti papildomų lėšų Įstatymo projektu siūlomoms teisinio reguliavimo nuostatomis įgyvendinti, todėl prisiimti papildomų finansinių įsipareigojimų, susijusių su Įstatymo projektu siūlomų teisinio reguliavimo priemonių įgyvendinimu, galimybių nebus.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras